

Elhamvadt a Bazilika kupolája

Veszedelemes tűz ütött ki pén-
teken délelőtt a Szent István-
téri Bazilikában, amely elham-
vasztotta a templom kupoláját.
Még nem sikerült megállapítani,
hogy *gondatlanság vagy pedig
véletlen idézte-e elő a tüzet*, en-
nek megállapításán most dolgo-
zik a főkapitányság.

A Bazilika az ostrom alatt sú-
lyosan megrongálódott, főleg a
templom hatalmas kupolája sé-
rült meg. A kupolaszerkezet két
részből áll, a templom belsejéből
és látható kupolarészből és a
külső kupolarészből, amelyek
között mintegy 25 méteres légter
van. A külső kupolát már az
ostrom után bedeszkázták, majd
hónapokkal ezelőtt újjáépítették.
A külső kupola vasváza közötti
fabordázatra a rézlemezek elhe-
lyezését nemrégén kezdték meg.

Tűz

Pénteken délelőtt munkások
dolgoztak a kupolán. Tizenegy
óra után néhány perccel egyikük
kiáltozni kezdett, észrevette
ugyanis, hogy füst tödül ki a
kupola legmagasabb tornyozatá-
ból. Néhány perc múlva hatal-
mas lángnyelvek törtek elő.
Azonnal értesítették a tűzoltókat,
akik több kerület tűzörségét
mozgósították. Mire a tűzoltók
kiérkeztek, a kupola felső része
hatalmas lángokkal égett. A ki-
száradt fa-bordázaton pillana-
tok alatt tovább terjedtek a
lángnyelvek, úgyhogy hamaro-
san az egész kupola lángokban
állott.

Embercizrek

A tűzoltók munkáját nagyban
hátráltatta az, hogy a gumitöm-
lők közül több oltás közben ki-
szakadt. Hat kerület tűzörsége
kezdte meg a félelmetes tűz ol-
tását, amelynek fényét úgyszól-
ván az egész városból lehetett
látni. *Az emberek ezrei gyűltek
össze a Bazilika körüli utcák-
ban, úgyhogy szükségessé vált
a főkapitánysági rendőrszco-
mélyzetten kívül a főparancsnok-
ságról karhatalmat kivezényelni.*
A rendőrség lezárta a környé-
kező utcákat, a forgalmat a
szomszédos utcákba irányította.
Az égő kupolára minden ol-
dalról vízugarakat irányítottak,
de már az első negyedórában
tisztában voltak azzal, hogy a
kupolát, illetve annak favázát
nem lehet megmenteni, ezért a
tűzoltóság főtörékvése arra irá-
nyult, hogy elvágják a tűz to-
vábbi útját. Félő volt ugyanis,
hogy a lángok átterjednek az
úgynevezett alsó kupolára és a
templomhajókra, pótolhatatlan
károkat okozva.

Önkéntes tűzoltók

Már a tűz kitörése után né-
hány perccel a tömegből sok-
százan berohantak a templomba
és a templom kupolája alatt
lévő padsorokat pillanatok alatt
a templom hajóiba tolták, ne-
hogy a kupoláról lehulló zsa-
rátnokoktól a padsorok tüzet
fogjanak. Amitől tartottak, be is
következett, mert az alsó kupola
szellőzőnyílásain, melyen a nagy
hőségtől az ablakok betörték,
rövid idő múlva égő fadarabok
és pernyék hullottak be, de most
már csak a Bazilika kőköckáira,
nem okozva kárt. A tűzoltóság
a templom belsejében azonnal
eloltotta az égő paraszat. Mind-
ez a legnagyobb óvatossággal
ment végbe, mert kerülték, hogy
a legkisebb kárt is okozzák az
oltással.

Helyszíni közvetítés

Még javában folyt az oltás,
amikor megérkezett a Baziliká-
hoz *Bechtler Péter* alpolgármes-
ter, *Witz Béla* érseki helytartó
és *dr. Benjámín Olivér*, a főkapi-

tányság helyettes vezetője. Nem
sokkal később érkezett a hely-
színre *Ortutay Gyula* kultusz-
miniszter, akinek *Szilvay Kor-
nél* tűzoltóvezredes tett jelentést
az oltásról. A kultuszminisztert
Tatnóczy János plébános fogad-
ta s beszámolt neki a károkról.
Közben a rádió autója is a hely-
színre érkezett és helyszíni köz-
vetítést vettek fel viaszlemezre
a Bazilika égéséről.

Kegyeltsértő vállalkozó

A tűzoltók hőies erőfeszítése
közben történt, hogy az utcán a
tömegben egy jólöltözött férfi
azt a kijelentést tette hangosan,
hogy *«Kár, hogy már előbb nem
égett le ez a templom.»* A tömeg
rávetelte magát a fiatalemberre,
akit csak a *rendőrök mentettek
meg a lincseléstől.* Előállították
a főkapitányságra, ahol kiderült,
hogy az illető *Maróti Pál* 27 éves
vállalkozó. Megindították ellene
az eljárást.

Délben tizenkettőkor érte el
a tűz tetőpontját. Ekkor már
az egész kupola égett, de lát-
szott, hogy még néhány perc
és sikerül megfékezni a tüzet.
Félegykor már csak szürkés-
színi füst jelezte a tüzet. A
külső kupola teljesen leégett,
csak a vasszerkezete és a to-
rony tetején lévő kereszt me-
redezik az ég felé. A Bazilika
belsejében, szerencsére, a tűz
nem okozott különösebb kárt.

Kezdődik a nyomozás

A főkapitányság bűnügyi osz-
tálya a tűz oltásával egyidejű-
leg kezdte meg a nyomozást.
Elsősorban megállapították,
hogy a tűz kitörésekor 6 mun-
kás dolgozott a kupolán. Az is
kiderült, hogy a munkások *he-
gesztőt használtak.* Még a dél-
előtti folyamán mind a hat
munkást előállították a főkapi-
tányság bűnügyi osztályára és
megkezdték kihallgatásukat.

Csak a részletes kihallgatásuk
és a tűzvizsgálat során lehet
majd kideríteni, mi idézte elő
a veszedelemes tüzet, amelynek
könnyen áldozatul eshetett volna
az ország legszebb templo-
ma. A feltevés szerinti vagy
egyik hegesztőlámpából kipa-
tanó szikrától, vagy pedig rö-
vidzáriat következtében gyul-
ladt ki a templom kupolája,
mindezekre a kérdésekre azon-
ban csak a nyomozás tud majd
kielégítő feleletet adni.

A tüzet megtekintette kísé-
rétegyütt *Zamercsev* orosz vá-
rosparancsnok és felajánlotta
segítségét. Erre azonban nem
volt már szükség. *Zamercsev*
orosz városparancsnok a fővá-
ros vezetőségének kíséretében
megszemlélte az oltás munkála-
tait.